

VAI TRÒ CỦA CÔNG TÁC GIÁO DỤC CHÍNH TRỊ TƯ TƯỞNG ĐỐI VỚI SINH VIÊN VIỆT NAM HIỆN NAY

NGUYỄN TIẾN DŨNG (*)

Tóm tắt: Sinh viên là lực lượng nòng cốt, có vai trò quan trọng trong công cuộc công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước và hội nhập quốc tế. Tuy nhiên hiện nay, vẫn còn một bộ phận sinh viên thiếu lý tưởng cách mạng, giảm sút niềm tin, xa rời truyền thống văn hóa tốt đẹp của dân tộc... Vì vậy, vấn đề giáo dục chính trị tư tưởng cho sinh viên là nhiệm vụ rất quan trọng và cấp thiết, góp phần xây dựng thế hệ thanh niên nói chung, lực lượng sinh viên nói riêng đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ trong giai đoạn cách mạng mới của Việt Nam.

Từ khóa: Chính trị tư tưởng; công tác giáo dục; sinh viên Việt Nam.

Abstract: Students are the core force, playing an important role in the industrialization and modernization of the country and international integration. However, at present, there is still a number of students that lack revolutionary ideals and faith and shift away from cultural traditions of the nation, etc. Therefore, the issue of improving political and ideological education for students is a very important and urgent task, contributing to building the youth generation in general and student force in particular to meet the requirements and tasks in the new revolutionary period of Vietnam.

Keywords: Ideological politics; educational work; Vietnamese students.

Ngày nhận bài: 21/4/2022

Ngày biên tập: 26/4/2022

Ngày duyệt đăng: 15/5/2022

1. Quan điểm chỉ đạo của Đảng về giáo dục chính trị tư tưởng cho thanh niên, sinh viên

Thanh niên, sinh viên có sứ mệnh lịch sử rất quan trọng trong sự nghiệp đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa ở nước ta. Đảng Cộng sản Việt Nam luôn coi trọng bản chất cách mạng, tiềm năng to lớn, sức vươn lên mạnh mẽ của lực lượng thanh niên, sinh viên và đặt niềm tin vào vai trò của thanh niên, sinh viên. Nghị quyết số 04-NQ/HNTW ngày 14/01/1993 của Hội nghị Trung ương lần thứ tư khóa VII về công tác thanh niên trong thời kỳ mới đã nhấn mạnh: “Sự nghiệp đổi mới có thành công hay không,

đất nước bước vào thế kỷ XXI có vị trí xứng đáng trong cộng đồng thế giới hay không, cách mạng Việt Nam có vững bước theo con đường xã hội chủ nghĩa hay không phần lớn tùy thuộc vào lực lượng thanh niên, vào việc bồi dưỡng, rèn luyện thế hệ thanh niên”⁽¹⁾.

Thực trạng đáng báo động hiện nay là vẫn còn một bộ phận không nhỏ sinh viên thiếu lý tưởng, lệch lạc về quan điểm sống, dễ bị ảnh hưởng của những trào lưu không phù hợp với thuần phong mỹ tục, sa vào các tệ nạn xã hội, vi phạm pháp luật. Không ít sinh viên thiếu ý chí phấn đấu, không tích cực học tập, thiếu kỹ năng sống, không đáp ứng được yêu cầu thực tiễn... Chỉ thị số 42-CT/TW ngày 24/4/2015 của Ban Bí thư về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống văn hóa cho thế hệ trẻ

(*) Trường Đại học Xây dựng Miền Tây, Bộ Xây dựng

giai đoạn 2015-2030 nêu rõ: “Một bộ phận giới trẻ giảm sút niềm tin, thiếu ý thức chấp hành pháp luật, sống thực dụng, thiếu lý tưởng, xa rời truyền thống văn hoá tốt đẹp của dân tộc. Một số ít thanh niên bị các thế lực thù địch lôi kéo, kích động chống sự nghiệp cách mạng của Đảng và dân tộc ta. Tình trạng tội phạm và tệ nạn xã hội trong giới trẻ diễn biến phức tạp”⁽²⁾.

Để nhận thức đúng đắn và hoàn thành sứ mệnh lịch sử của mình, sinh viên cần được trang bị kiến thức chính trị tư tưởng toàn diện và có trọng tâm, trọng điểm. Vì vậy, việc đẩy mạnh giáo dục chính trị tư tưởng cho sinh viên là yêu cầu cấp thiết hiện nay, góp phần hình thành lớp sinh viên vừa “hồng” vừa “chuyên”, có bản lĩnh chính trị vững vàng, đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa.

Giáo dục chính trị tư tưởng cho sinh viên là quá trình chủ thể tác động vào nhận thức, thái độ và hành vi của sinh viên bằng cách truyền bá những nội dung cơ bản về lý luận chính trị, về chính sách, pháp luật của Đảng và Nhà nước nhằm từng bước xây dựng thế giới quan và phương pháp luận khoa học đúng đắn, nâng cao bản lĩnh chính trị cho sinh viên, góp phần thực hiện mục tiêu độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội ở Việt Nam.

2. Vai trò của công tác giáo dục chính trị tư tưởng đối với sinh viên

Thứ nhất, giáo dục chính trị tư tưởng nhằm trang bị thế giới quan, phương pháp luận khoa học của chủ nghĩa Mác - Lênin cho sinh viên để tiếp thu các khoa học chuyên ngành hiệu quả và vận dụng vào cuộc sống. Chủ nghĩa Mác - Lênin là học thuyết về nhận thức và cải tạo thế giới, về những quy luật phát triển tự nhiên, xã hội và tư duy con người, về những con đường, cách thức cách mạng lật đổ chế độ bóc lột và xây dựng chế độ cộng sản chủ nghĩa, trong đó hình thành các nhân cách phát triển tự do⁽³⁾. Do đó, thông qua giáo dục chính trị tư tưởng, nhà trường trang bị cho sinh viên kiến thức cơ bản về chủ nghĩa Mác - Lênin, để họ có quan điểm đúng đắn

về hiện thực khách quan, về phương pháp tư duy khoa học, từ đó giải quyết có hiệu quả những vấn đề thực tiễn đặt ra.

Thứ hai, giáo dục chính trị tư tưởng giúp sinh viên nắm rõ đường lối đổi mới của Đảng, xây dựng niềm tin và thúc đẩy hành động, góp phần vào sự nghiệp đổi mới của Đảng ta trong giai đoạn cách mạng mới. Những quan điểm, chủ trương của Đảng được Nhà nước thể chế hóa thành pháp luật để quản lý xã hội, mọi cá nhân, tổ chức đều phải tuân thủ. Từ sự hiểu biết về lý luận, đường lối, chủ trương của Đảng và chính sách, pháp luật của Nhà nước, sinh viên tự giác tuân thủ và có trách nhiệm trong các hoạt động của mình đối với xã hội, nhà trường và gia đình cũng như bản thân, từ đó có ý thức nỗ lực phấn đấu vì mục tiêu phát triển chung của đất nước.

Đồng thời, qua công tác giáo dục chính trị tư tưởng mà các quan điểm của Đảng được thấm nhuần vào đời sống của sinh viên, trở thành tiềm lực tinh thần chi phối bản lĩnh chính trị của sinh viên; hình thành hệ thống chuẩn mực giá trị định hướng và điều chỉnh mọi quan hệ chính trị, thái độ và hành vi chính trị của sinh viên. Trên cơ sở đó, mỗi sinh viên củng cố niềm tin, ý chí vững vàng trước mọi thử thách, âm mưu phá hoại của các thế lực thù địch. Bồi dưỡng cho sinh viên niềm tin vào sự lãnh đạo của Đảng, định hướng phấn đấu theo mục tiêu, lý tưởng và đường lối của Đảng; nâng cao ý thức trách nhiệm của công dân trước những nhiệm vụ trọng đại của đất nước để từ đó sinh viên vận dụng kiến thức chuyên ngành vào giải quyết những vấn đề kinh tế, chính trị, văn hóa, xã hội... theo đường lối, chính sách, pháp luật của Đảng và Nhà nước ta.

Thứ ba, giáo dục chính trị tư tưởng giúp bồi đắp lý tưởng chính trị, nâng cao bản lĩnh chính trị và tăng cường sự nhạy bén chính trị cho sinh viên. Sinh thời, Chủ tịch Hồ Chí Minh luôn chăm lo “Bồi dưỡng thế hệ cách mạng cho đời sau”. Người luôn quan tâm giáo dục cho thanh niên lý tưởng độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội. Bản lĩnh chính trị được hình thành trên cơ sở giác ngộ sâu sắc về lý tưởng chính trị, về tính khoa học

và cách mạng của hệ tư tưởng. Vì vậy, sinh viên có lý tưởng chính trị, tin vào tính cách mạng, khoa học của chủ nghĩa Mác - Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh sẽ chủ động, tích cực tham gia vào phong trào học tập tốt, rèn luyện tốt ở nhà trường, đời sống chính trị đất nước. Trước diễn biến phức tạp của tình hình khu vực và thế giới, các thế lực thù địch luôn tuyên truyền chống phá sự nghiệp cách mạng của Đảng và Nhân dân ta, nhằm “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong thế hệ trẻ... Vì vậy, bồi đắp lý tưởng chính trị, nâng cao bản lĩnh chính trị và tăng cường sự nhạy bén chính trị để giúp cho sinh viên tham gia chủ động, tích cực vào đời sống chính trị của đất nước có ý nghĩa rất quan trọng.

Thứ tư, giáo dục chính trị tư tưởng góp phần giúp sinh viên có ý thức giữ gìn và phát huy truyền thống tốt đẹp của dân tộc. Lịch sử cách mạng Việt Nam là lịch sử đấu tranh dựng nước và giữ nước, hình thành nên những giá trị truyền thống tốt đẹp của dân tộc. Trong đó, tinh thần yêu nước là giá trị thiêng liêng của dân tộc, là đặc trưng tiêu biểu của tính cách con người Việt Nam. Giáo dục truyền thống yêu nước còn là giáo dục nên những con người có hoài bão, khát vọng; sẵn sàng đương đầu với khó khăn, thử thách. Hoàn cảnh lịch sử đó đã hun đúc cho dân tộc Việt Nam truyền thống bất khuất, kiên cường, không cam chịu làm nô lệ, không chấp nhận nghèo đói, lạc hậu. Thông qua giáo dục chính trị tư tưởng, sinh viên hiểu được giá trị truyền thống chính trị của dân tộc, đó là lòng tự hào và tự tôn dân tộc, khát vọng vươn lên làm giàu, ý thức bảo vệ độc lập dân tộc. Mặt khác, giáo dục cho sinh viên truyền thống tự lực tự cường, có ý chí lập thân lập nghiệp để vươn lên làm giàu cho bản thân, gia đình và xã hội.

Thứ năm, giáo dục chính trị tư tưởng góp phần định hướng các giá trị chuẩn mực đạo đức, giúp sinh viên hành động thực tiễn theo tư tưởng nhân văn, tiến bộ. Giáo dục chính trị tư tưởng trong nhà trường không chỉ nhằm mục đích giáo dục lập trường chính trị tư tưởng, mà còn giáo dục lối sống lành mạnh, giữ gìn và phát huy bản sắc văn hóa dân tộc; có thái độ đúng đắn, đấu tranh,

lên án hành vi phản văn hóa, phi đạo đức... từ đó có thái độ, nhận thức đúng, tích cực và có ý thức chính trị cao, có ý chí vượt qua khó khăn, vươn lên lập thân, lập nghiệp.

Tích cực chính trị - xã hội là yếu tố đặc trưng cho nhân cách có văn hóa cao, yếu tố phản ánh trình độ phát triển văn hóa chính trị và sự trưởng thành về chính trị của cá nhân... Do đó, giáo dục chính trị tư tưởng giúp sinh viên có thái độ quan tâm tới chính trị, tích cực tham gia các hoạt động chính trị; thông qua lao động có ích thực hiện các mục tiêu chính trị vì cộng đồng.

Thanh niên nói chung và sinh viên nói riêng là thế hệ kế tục sự nghiệp cách mạng, là lực lượng nòng cốt xây dựng chủ nghĩa xã hội ở Việt Nam, vì vậy việc giáo dục chính trị tư tưởng cho đối tượng này là rất quan trọng, có ý nghĩa đến sự thành công của cách mạng Việt Nam trong giai đoạn hội nhập và phát triển. Do đó, cần có sự kết hợp chặt chẽ giữa gia đình, xã hội và nhà trường, cũng như sự quan tâm của các cấp, ban, ngành, các cơ quan, đơn vị để có các giải pháp phù hợp nhằm tạo điều kiện, khuyến khích động viên lực lượng thanh niên, sinh viên tích cực tham gia học tập, rèn luyện bản lĩnh chính trị tư tưởng vững vàng, đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ của cách mạng Việt Nam trong giai đoạn mới./.

Ghi chú:

(1) Nghị quyết số 04-NQ/HNTW ngày 14/01/1993 của Hội nghị lần thứ tư Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa VII về công tác thanh niên trong thời kỳ mới.

(2) Chỉ thị số 42-CT/TW ngày 24/3/2015 của Ban Bí thư về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống văn hóa cho thế hệ trẻ giai đoạn 2015-2030.

(3) Ban Tư tưởng - Văn hóa Trung ương, *Văn kiện Đảng về công tác tư tưởng - văn hóa*, tập I, Nxb CTQG, H.2000, tr.25.